

НАТИСК СЕНАТУ НА ПРЕЗИДЕНТА В ЦІЛІ ЗАМИРЕННЯ ЄВРОПИ

ВАШИНГТОН. — В останніх днях група ізоляціоністів у конгресі подвоїла свій натиск на президента, щоб той зупинив своїх впливів і змусив європейські краї погодитись. Сенатор Тайдингс публічно заявив, що президент Рузвельт повинен зажадати від держав осі і від Великої Британії, щоб вони подали точну усвідомленість, на яких могли замиритись. Подібне сказав сенатор Гвілер, який твердив, що колиб це президент зробив, то певно міг би замирити воюючі краї. Він, однак, твердо заявляв, що не є за уступчивість у замиренні тільки є за справедливий мир. Опісля перед кореспондентами він говорив, що Америка навіть точно не знає, які основи до замирення покладе Англія, колиб Америка дала їй повну поміч і вона війну виграла. Чи це буде новий Версаль? — запитав сенатор Гвілер.

КАМΠΑНИЯ ЗБРОЄННЯ ПОМАГАЄ ФАРМЕРАМ.

ВАШИНГТОН. — Д. Е. Монтомєрі, радник у справах споживання з „Агрікултурел Еджмент Адміністрейшен", заявив, що кампанія зброєння, яку переводять нині в Америці, збільшує добробут не лиш міста, але також фермерів. Бо від початку цієї кампанії до тепер харчеві продукти зросли на 4%. А через те і фермери дістають більшу заплату за свої продукти і починають просперувати.

ПЛЯНУЮТЬ „КРАЄВУ ОБОРОНУ".

НЬО ЙОРК. — В Нью Йорку створилось товариство, яке поставило собі за ціль творити в ньюйорським стейті відділи домашньої оборони, зложені виключно з добровольців. Приймають до цього товариства лиш тих людей, що не є в поборовім віці, або тих, що їх поборова комісія відкинула. Також жінки творитимуть окремі відділи. Ті товариства будуть підучувати своїх членів, як на випадок війни приходити батьківщині на поміч.

СКІЛЬКИ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ НА СВІТІ

ВАШИНГТОН. — Офіційні статистичні дані кажуть, що на світі є всіх воєнних кораблів, менших і більших, 1,600, і вони мають збірної тонуаж на п'ять мільйонів тон. Коли ходять про тяжкі боеві кораблі, то найбільше їх мають Америка і Англія. Перша має 15, друга 14. Німеччина і Італія мають по шість. Зате Німеччина і Італія мають більше субмарин. Коли поррахувати ті, що вже побудовані і ті, що їх Німеччина буде, то вона має 300, до англійських 56. Італія має 97.

КАРЕН НА МІСЦЕ СІМПСОНА.

НЬО ЙОРК. — На місце Кенета Симпсона, який зрезигнував з головування ньюйорського республіканського комітету, прийшов Томас Карен. До тертя в згаданім комітеті прийшло тоді, коли Симпсон хотів викинути з головування виборчої ради згаданого комітету, Костуму, а членство до того не допустило. Симпсон взяв це як брак довіри до нього і сам зрезигнував.

ВІРНА МАМА.

ФОРТ МЕКЛЕЛАН (Алябама). — Коли син Анни Кльонц з Бронксу, Н. Й., що служить тепер при війську в Форті Меклелан в Алябамі, не дівав на свята відпустки, вона рішила поїхати автобусом тисячу миль до нього і там разом провести свята. Кар'єрні власті її прийняли гостинно і вона разом з сином їла військовий святочний обід, який під оглядом якості не був дуже гірший від вибагливого домашнього обіду.

ВИБУХ ВІД ОЛИВНОЇ ПЕЧІ.

НЬО ЙОРК. — У вісім-фамільнім домі в Брукліні при Варен вулиці повстав вибух від печі ogrіваної оливою і чотири особи відразу згинили на місці, а декілька добре попарились, так, що відставлено їх до шпиталю.

ЗГІНУЛИ В АВТІ.

ЛЕКСІНГТОН (Небраска). — Як два авта зударились з собою згинили в ударі сім осіб, а чотири тяжко поранились. Згинула при тім одна жінка, яку везли до шпиталю, де вона перейшла тяжку операцію. Операція вдалась і вона вже вповні повертала до здоров'я. Але знайшла її смерть в авті, як повертала до дому.

ПОКАЗАВСЯ СТАРИЙ ЗАТОПЛЕНИЙ КОРАБЕЛЬ.

БОСТОН. — Люди завважили шкелет старого англійського воєнного корабля, „Соммерсета", який воював з Америкою ще в війні за незалежність та розбився недалеко Кейп Кад в 1778 р. Відтоді лиш раз його бачили, а тепер побачили його вдруге. Він показується лиш у надзвичайних обставинах, коли ясна погода, а море стоїть низько.

СВЯТА ПРОЙШЛИ ВЕСЕЛО

Як стверджують газети американські свята Різдва Христового пройшли цього року веселіше, ніж котрого небуло іншого року від часу економічної кризи. Вже перед святами люди робили величезні покупки, що перевищали всі дотепершні рекорди. Підчас свят в кожнім місті і містечку слідна була радість людей, а також матеріальний добробут, з яким люди стрічали свята.

Погода на східнім побережжі була чудова. Було так сонячно і тепло, що можна було виходити на двір без плаща. Свята подавали більше на Великодні ніж на Різдвяні. Нігде не було ні дрібки снігу, а трава від теплих сонячних проміннів почала зеленіти.

Та, не звертаючи уваги на такий ясний день, було чимало автомобільних випадків, які мабуть перевищили жертви в воєнних країх, зокрема в Англії чи Німеччині, де бомбардування на час свят були припинені. Смертних випадків від авт було впродовж свят в Америці 160, а 50 згинуло від інших причин, зокрема від вогню, спричиненого світляними ялинками.

В день свят добрий бізнес робили телефонічні компанії. Цього дня було на 40% більше телефонічних розмов, ніж минулорічних Різдвяних свят. Більшість розмов мала виключно святоточний характер, себто бажання „Веселих Свят". Серед тих розмов було багато позамістових, а навіть позакраєвих. Цей знак пояснюють також тим, що нині людям краще живеться, ніж минулого року. Добродійні товариства видавали десятки тисяч обідів для бездомних і голодних.

РАДІЄВА ПРОМОВА КНЯЗЯ ВИНДЗОРА

В день свят вголосив князь Виндзор через американську головну радієву сітку, Колумбію, радієву промову, в якій побажав Америці від себе і своєї жінки американського походження, „Веселих Свят". При тім він висказав бажання, щоб вже в короткім часі наступив в Європі справедливий мир і щоб провідники європейських країв були настільки далекорозорі, щоб не творили нових причин до тертя. Він по імені не називав жадних народів ні провідників, тільки казав, що деякі державні мужи роздмухують ненависть серед своїх мас до інших народів і опісля цюють їх до війни.

ЗМІНИ В ЗООЛОГІЧНОМУ ГОРОДІ

НЬО ЙОРК. — В зоологічнім городі Бронкс Парку заведено деякі цікаві зміни: для п'ятиох левів побудовано острівці і не загороджено їх високими ґітабами, тільки глибоким ровом, так, що дивлячись здалека здається, начеб лєви були на волі. Самі лєви були здивовані такою зміною і, забавлячись, зіпхнули одного лєва в яму. Але йому нічого злого не сталося.

РІЗДВО ПЕРЕЙШЛО СПОКІЙНО В БРИТАНІЇ І НІМЕЧЧИНІ

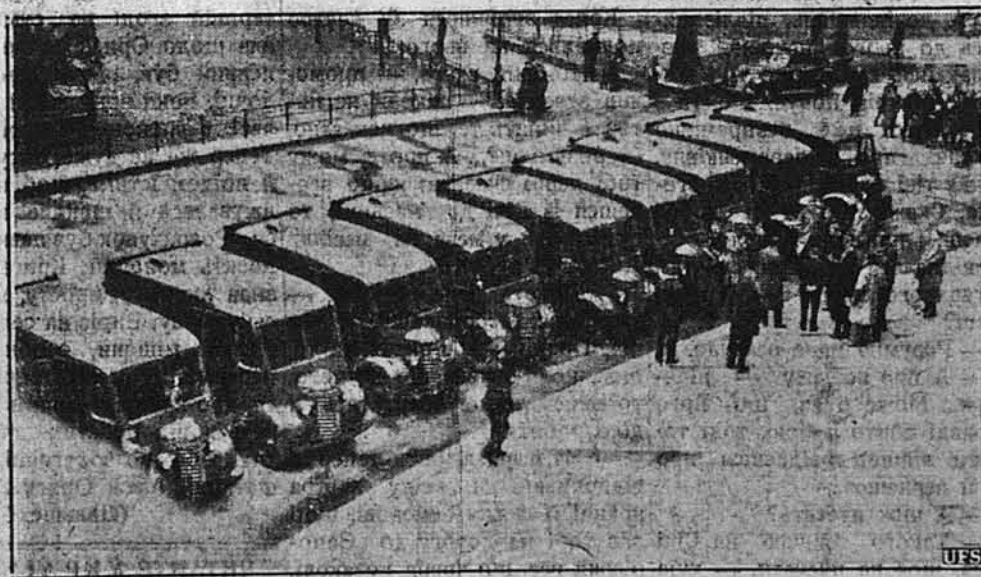
Офіційно не проголошено ні в Німеччині ні в Англії, примирення на час Різдва. Та німецька амбасада в Вашингтоні дістала неофіційне повідомлення з Берліна, що німці не будуть бомбардувати міст Англії, коли британські летуни не бомбардуватимуть Німеччини. На те не дано з боку Англії ніякої відповіді, ні офіційної, ні приватної. Навпаки в Англії урядові чинники надіялись, що це є німецький підступ, та що німці готові на саме Різдво зачати властивий напад на Англію. Тому в цілій Англії, не зважаючи на Різдво, все було готове до оборони на випадок есентуального німецького нападу. Та з воєнних комунікатів, як британських так і німецьких, виходить, що підчас Різдва не було британських налетів на німецьку територію, а німецьких на британську. Британський комунікат подає як причину злу погоду. Та якби не було, населення Англії й Німеччини таки святкувало спокійно.

ІТАЛІЙЦІ ЗАЧИНАЮТЬ СТАВИТИ ОПІР

Таке виходить з італійських воєнних комунікатів, в яких кажеться, що італійські летуни поспішно бомбардували в Африці британські частини, що облягають Бардію, як і ті, що є в Солум. Подібне доносять про італійський опір недалеко Вальони в Альбанії. Та з британського комунікату треба вносити, що в Африці британські частини назирають на італійські шораз сильніше, а британські летуни розкидають летючки по Етіопії й Сомалі, зважаючи населення до бунту проти італійського панування. Знову в Альбанії британські летуни сильно збомбардували пристань Вальону, так, що вона ціла в полумях.

ПОБИЛИСЬ АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ З ІТАЛІЙСЬКИМИ

На саме Різдво прийшло в Шангаю, на Далекім Сході, в ресторані до білки між американськими й італійськими моряками-воєнками. Добре попідбивали собі очі. Та ніхто не хотів в поліції признатись до цього і вказати, хто завинив. В справу вмішались американські й італійські офіцери і полагодили її мирно, так, що воєнки пішли ще вчас на святоточний обід.

„ЗУПНІ ВОЗИ". — „Британське Товариство Воєнної Допомоги" закупило низку таких возів для висилки до Англії. Кожний віз коштує 2,000 доларів. Перед ньюйорським ратушем їх посвятив Вільям Т. Менінг, єпископ єпископальної церкви.

НІМЦІ ГРОМАДЯТЬ ВЕЛИКІ СИЛИ В РУМУНІЇ

БЕРН (Швайцарія). — Через Маляршину суне потід за підом з німецькими військами, артилерією і воєнними матеріалами в напрямі Румунії. Кажуть, що по закінченні русі можна означити, що їде до 200,000 німецького війська. Далі доносять, що вже деякі німецькі дивізії перейшли на територію Болгарії. Ті відомості мають походити з дипломатичних кол. Вони звязують німецькі військові пересунення з подіями на грецько-італійським фронті. Кажуть, що Гітлер не може довше глядіти з престокових зглядів на італійські поразки і мусить вмішатись в грецько-італійську війну. Знову інші подають, що ті пересунення мають ще дальше значіння. Вони означають, що в скорому часі прийде до війни між Німеччиною і Туреччиною.

ЩО БУДЕ З СОВЕТАМИ?

Та найважливіше те, що в таких випадках каже Сталін. Виходило, що Німеччина не є вдоволеною з Советів, а Совети з Німеччини. Це ніби пізнати по тім спорі, який зайшов в Дунайській Комісії між німецькими і советськими представниками і довів до того, що Совети вищофали з Комісії свого представника. Має тут іти про контролю устем Дунаю. Виходить, що Німеччина хотілаб мати всю контролю у своїх руках. Знову Совети не хотілиб зречиса тої частини контролю, яку тепер мають через те, що забрали від Румунії Басарабію.

СОВЕТИ І ТУРЕЧЧИНА.

Супроти того важне те, що зроблять Совети, колиб Німеччина пішла війною проти Туреччини. Покищо тяжко сказати, але дехто твердить, що між Туреччиною і СССР уже є заключений союз, що має бути проголошений дня 1. січня 1941. В такому разі, якщо це була правда, то Совети повинніб піти Туреччині з допомогою. Та не зважаючи на те, Туреччина дістане повну допомогу з боку Великої Британії. Маючи це на увазі, легко добачити, що світова війна може кожної хвили прибрати нові розміри і комбінації. Тільки при тому треба пам'ятати, що нічого певного про ті комбінації сказати не можна, бо все те обите великою тайною.

СОВЕТИ НА ОСТОРОЗІ

Певне має бути і те, що Совети дали громадяте війська на советсько-німецькій границі й на границі Советів з Румунією. Те саме доносять і про німців. Кажуть, що вони роблять таку підготовку на румунсько-советській границі, якби готовились до нападу на Совети. Очевидно, це може бути звычайним пострахом, що має на цілі здержувати Совети від таких дипломатичних кроків, що булиб непожадані для держав „осі".

СОВЕТИ ГОТУЮТЬСЯ ЗАБРАТИ МОЛДАВІЮ.

БУДАПЕШТ. — Повиша відомість надійшла з Букарешту. Вона теж подає, що прийшло до советсько-німецького напруження. Совети мають заняті Молдавію, румунську провінцію, по ріку Серет, а також заняті ціле усте Дунаю. Директор будапештської поліції оголосив, що всі чулки про те, що Совети забирають Молдавію, неправдиві. А треба було це оголосити, бо в Молдавії счинилася паніка. Люди зачали масово втікати, боячись приходу советської влади.

БРИТАНІЯ НА ШЛЯХУ ДО ПЕРЕМОГИ.

ЛОНДОН. — Таким запевненням повитав англійський король Юрій населення Великої Британії в свято Різдва. Але зазначає, що ще прийдеба багато витерпіти, заки ще станеться.

НЕ ПЕРЕДАЛИ ВІРНО ПРОМОВИ ЧОРЧІЛА.

РИМ. — Американський кореспондент доносить, що італійська преса передала радієву промову британського прем'єра Чорчіла, звизаючи італійський нарід до усунення Муссоліні від влади і замирення з Великою Британією. Але не передала цілої промови. Опушено те місце в промові, де Чорчіл передає письмо, яке вислала Британія до Італії, звизаючи її не іти до війни, як і не передає того, де Чорчіл скидає вину за виповідження Італією Франції й Великій Британії війни на одного тільки Муссоліні. Преса критикує і висмиає Чорчіла за те письмо і твердить, що Муссоліні й італійський нарід є одно й те саме.

ДАЛІ ВІРЯТЬ, ЩО НІМЦІ ТАКИ НАПАДУТЬ.

ЛОНДОН. — Американський кореспондент, В. Л. Гвайт, твердить, що наїстична тактика, якої держаться при налетах на Англію, вказує, що німці таки пробуватимуть напасти на Англію, і то десь приблизно за кілька тижнів. Кореспондент твердить, що тепершні німецькі налети на Англію є розмірно малі й виглядають на „військові вправи", що потрібні для виконання більшого завдання. Британські воєнні знавці переконані, що якщо німці розпочалиб тепер напад на Англію, то це булоб для британців дуже корисне, бо тепер німці цілком певно понеслиб величезну поразку.

ДІСНА НЕСПОДІВАНКА.

АТЕМІ. — Пречудний острів Корфу, що є під грецьким пануванням, багато витерпів від італійських бомбардувань. Як тільки населення побачило наближаючіся літаки, знало, що вони несуть руїну і смерть. Та на Різдво сталося інакше. Наблизились літаки, але тим разом тільки британські й скидали замість бомб — пакки з різдвяними дарунками.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75

Число з п'ятниці (з англійською частинкою):

Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00
На пів року	\$1.25
На три місяці	\$0.75

В Джерсі Ситі і Заграницю:

Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00
На пів року	\$4.75
На три місяці	\$2.50

Письмений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свобода”: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0802.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧОРЧИЛ ДО ІТАЛІЙЦІВ

Бритійський прем'єр Чорчил виголосив через радіо небувалий заклик: заклик до народу чужої держави, до населення Італії. Заклик без сумніву останеться великою подією світової війни, без огляду на те, які наслідки він буде мати.

Заклик є передовсім виложенням британської політики супроти Італії й італійців. Він пригадує італійцям, що Англія здавна симпатизувала з італійськими самостійницькими й соборницькими ідеалами та їм активно помагала. Цим самим Чорчил пригадує італійцям, що ворогами, які не давали італійцям досягнути наперед самостійності, а потім соборності, були якраз німці.

За зрівняння традиційної приязни Британії й Італії Чорчил висує одну людину, Мусоліні. Призначаючи йому певну великість, Чорчил рівночасно дає до розуміння, що 18 літ безмежного панування викривило йому душу, нашіпило йому жадобу війни, зробило безсоромного злочинця, який кидає свій народ у війну, не питаючися волі народу, не оглядаючися на короля ні на папу. Чорчил розкриває свій останній заклик до Мусоліні перед виповідженням війни Англії, заклик котрий Мусоліні відкинув, пригадаючи Англії на її спротив в Лізі Націй проти окупації Абіссинії.

Заклик Чорчила має очевидну ціль: заставити італійців скинути Мусоліні й зробити з Британією мир. Однак певно й Чорчил не сподівається повного успіху для такого свого наміру. Мусоліні має ще багато тузів у своїх руках, щоб покершувати гру Чорчила. Він має в своїх руках пресу, котра може зоклик Чорчила здурити. Він може його помістити в фальшиві переклади або з відповідними гістеричними коментарями. Якби британці розкинули заклик з літаків, Мусоліні має на це широкі кадри „чорних сорочок”, які поведуться трусливо супроти озброєних греків, але певно поведилися би „відважно” супроти незброєних земляків. Якби це не вистарчило, то за Мусоліні виступить ще не з любов'ю до нього, але до себелюбства, Гітлер, що міг би навіть окупувати Італію. З усім цим італійці мусять числитися, і Чорчил з питомою йому відкритістю на це їм виразно атакує.

Отже дуже можливо, що в Італії революції, ні антифашистської, ні навіть анти-мусолінівської не буде. Однак заклик Чорчила певно лишить поважні сліди по собі. Він закріпить певно італійські маси в їх пасивності, до якої ці маси хопилися як до однієї зброї, яка їм лишилася для протесту проти війни, якої вони не хотіли, проти союзників, яких вони від віків не любили. Ось чому заклик Чорчила навіть при невдачі може ще показатися з англійського боку зовсім доцільним.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(111)

— Спасибі, пане осавуло, — зрадів слуга, приймаючи гроші. — Наказуйте ї далі, — все зроблю, що скажете.

— Маю й ще одне діло, — казав осавула, ходячи по світлици. — Але це вже трохи тяжче... Власне, не таке воно тяжке, як забарне... Далеко доведеться відіхати на якийсь час.

— Це пусте, пане осавуло, — промовив Прокіп. — Треба, то треба...

— До речі... Ти не чув... не приїздив за цей час до Канева хтось із запорожців?

— Ні, пане осавуло, не було. Якби який приїхав, то я знав би... Ні, не було нікого.

— М-гу... це добре... А діло ось яке...

Крига пройшовся ще кілька разів світлицею, ніби вагаючись, далі почав:

— Ти ніколи не був на Запоріжжі?

— Ні, не доводилося, — відповів Прокіп.

— М-гу... це добре... То те там не знають?

— Ні, пане осавуло.

— Так от що... Ти трохи спочинь після Канева, а по Різдвяних Святках поїдеш на Січ.

Прокіп аж очі витріщив від здивування.

— Як на Січ? Чого?

— Поїдеш на Січ, — правив Крига, не зважаючи на його здивування, — запишешся в братчики...

— Та чур їм, пане осавуло! Я не хочу воювати...

— Воювати й не треба, — ти послухай далі. Записавшись у запорожчики, поставишся швидче оговтатись там та придивитися до всіх. А

АНДРІЙ ШЕПТИЦЬКИЙ — ГАЛИЦЬКИЙ МИТРОПОЛИТ

(1865—1940).

Митрополит про цивілізаційне призначення українського народу на Сході Європи.

Історичність особи митрополита Андрія в тім, що він став творцем однієї української ідеології.

Іде про справу: яка ролія української нації серед двох сусідніх культурних світів — латинсько-польського та православно-московського? Ми українці стоїмо на грані тих двох культур і перед нами стоїть або культурна асиміляція одною та другою з рівночасною затратою національної самостійності або стати носієм власної української культури, що булаб синтезом одної та другої. Це є дорога не тільки зберегти національну індивідуальність, але ще й відіграти ролі цивілізаційного чинника на тій закутній земній глобу. Так розумів цю справу митрополит Андрій з тим, що формою української культури, ріжної від латинсько-польської та православно-московської, мало стати — по думці митрополита — католицтво східного обряду, себто елемент західної культури на східній підложі. Тільки воно, на думку митрополита Андрія, є в силі зробити наш національний організм кріпким та на сусідські впливи відпорним. Тільки це, на думку митрополита Андрія є цивілізаційне призначення України як самостійного чинника у цивілізованому світі, ріжного від Польщі та московщини.

Щоби цивілізований світ — по думці митрополита Андрія — признав Україні ту ролі на сході Європи, Українсько-Католицька Церква, як найбільше підхожа до духовності українства, мусить внести щось у всесвітню католицьку культуру. Вона мусить стати носієм ідеї об'єднання нездвинених з Католицькою Церквою східних християн. Вартість народів у світі залежна від того, що вони вносять у скрабину культури. Вчений український є найкращим речником свого народу серед ученого світа, хотів би нічого не говорив. Український мистець, музик промовляє в інтересі України своїм мистецтвом. Українець католик мусить внести якусь видатну оригінальну працю в скрабину всесвітнього католицтва.

У Католицькій Церкві завжди була горяча жага довести до зєдинення нездвинених східних християн, однак мало було знавців східного християнства, а ще менше католиків, що серцем любив би нездвинених. Митрополит поставив собі за ціль життя посвятитися уніонній ідеї в найшляхотнішому розумінні і вона є осередною точкою цілої його праці. Провідну ролі в тім ділі, свого роду монополі, зберігав митрополит Андрій для українського народу, звязуючи з тим його месіянські на східі Європи. Хто того не знає, той ніколи не зрозуміє митрополита Андрія, той не потрапить видіти всіх ходів його бурливого, повного посвяти та під кожним оглядом оригінального життя.

Найбільший уніоніст католицької довоєнної Європи.

Обнявши святоюрський престіл митрополит гуртує коло себе уніоністів усіх народів світа. Був час, що Львів був немов їх столицею. Митрополит дав почин до оживлення того руху в цілм католицькому світі. Серед всіх народів заходу постають численні уніоністичні гуртки, інтерес для східних нездвинених обудився серед численних монашеских чинів як Редемптористів, Бенедиктинців та інших, при католицьких університетах творять катедри історії східних християн.

Провідну ролі в тім русі переймає очевидно Ватикан, однак почин до його оживлення дав митрополит Андрій. В Римі постають окремі видавництва, а навіть спеціальний університет, так званий Орієнтальний Інститут для студій культури, а зокрема для церковних відносин на сході. Ту ролі митрополита Андрія високо цінили папи Пій X та Бенедикт XV. Перший відновив важність ширшого управління давніх київських митрополитів, що зовсім рівнялися управлінням патріархів, та перелив їх на митрополита Андрія. На них опираючися митрополит Андрій висвячував сам єпископів, скликав синоди та порядкував церковні справи на цілм сході Європи, коли по російській революції обставини до того склалися. „Користай з своїх прав” — пише до митрополита в однім листі папа Пій X.

В останніх роках дещо змінилося. Політичні невдачі українського народу уможливили польським католикам виступити до ривалізації з великими задумами митрополита щодо ролі українського народу на сході Європи. Польська сторона ставала бубнити у світі про польську місію на сході, про „польське шпеджує християнства”, однак своїм зоологічним шовінізмом, своїм насильством над сумлінням православних в Польщі, тільки компромітувала ідею церковної єдності. В останніх роках зачалася сильна реакція католицького світа проти такої польської цивілізаційної ролі.

Це тло треба зрозуміти, щоб оцінити працю та історичність плянів митрополита Андрія. Можна годитися з тою ідеологією, або ні, але муситься признати її далекосягальність — великий католицький рух пустити на схід під українською цивілізаційною бандерою, щоби не насиллям, не звирячим шовінізмом, тільки цивілізаційною працею ми український народ сказати: „на сході ми”.

Однак митрополит не вдовольняється теоретичними студіями тої проблеми, він переходить до практичної праці. Його увага звертається передовсім на українські та білоруські землі, де перед кількадесяти роками царське насильство задавало український та білоруський католицтво східного обряду.

Львів стає осередком недовітків українських та білоруських симпатиків східного католицтва та потаємно переводженої там організаційної праці. Провідник білоруського національного руху Іван Луцкевич є частим гостем святоюрської гори. Реальне життя виказало, що виглядає на масове поширення церковного об'єднання є тільки на Україні та Білорусі, нагромаджені в Московщині та справді була майже безнадійна. Православ'я там так суцільно звязалося з російською національністю, що москалі католики як ки. Волканская, о. гр. Толстой та інші, стаючи католиками, зривали зі східного культуру та приймали латинський обряд. Зворот в тім напрямі започатковує доперва вихованок митрополита Андрія, який перейшов цілий курс науки у Львові, о. Леонід Фіодоров, пізніший екзарх російської Церкви східного обряду, наставлений митрополитом Андрієм на петроградському синоді 1917 року.

Потаємна подорож по Україні та Білорусі.

Це все для молодого митрополита - уніоніста було замало. Він хоче особисто зіткнутися з визначними людьми, на яких співпрацю міг рахувати, і в р. 1907 потаємно на паропорт д-ра Євгена Олесницького вибирається в границі царської імперії. Переїхав він

від Києва до Петрограду, від Минська до Вільна, всюди відвідуючи провідних людей. В Києві мав знайомих поміж українською громадою, в яку колись впровадив митрополита Володимир Антонович в часі його подорожі по Україні 1887 року, ще як студента університету, гр. Романа Шептицького. Був то крок вельми ризиковний, що міг закінчитися ув'язненням небажаного туриста, бо відзвонив царської імперії був навіть рядовим уніатським священником заборонений. Дуже мало бракувало, а поліція булаб митрополита здемаскувала, коли то хтось (мабуть такі поліційні агенти) укрив чужому подорожному документи та гроші. Тільки негайний виїзд поза границі Росії врятував митрополита. Всеж такі поліційні про все довідалась та два дні потім російський столичний щоденник „Новое Время” написав погрозу статтю проти митрополита.

Кольонізаційні пляни Митрополита.

Три роки згодом підняв митрополит Андрій новий плян улагоджування східного католицтва в Росії, а саме шляхом масової кольонізації свідомих українських селян на великих просторах землі, закуплених митрополитом на границі України та Білорусі. Кольонізацію мало переводити парцеляційне товариство, зложене з підставлених людей, симпатиків ідей митрополита. Спілка вже приступила до праці, однак російський прем'єр Століпін несподівано відмовив дозволу на її існування, бо поліція вислідилася, хто стоїть за оригінальним парцеляційним товариством.

Головну ролі в праці над поширенням східного католицтва — як сказано — митрополит Андрій лишив для українського народу, тому старався приспособити його до сповнення тої ролі, зачинаючи від власного духовенства. Його старався він розентузізувати ідеєю праці для церковного об'єднання та серед питомців хотів виробити ще й ідеалізм, що повів би їх на практичну місіонарську працю на Сході. Митрополит усе робив, щоби на міжнародних католицьких з'їздах українці виступали як головні носії уніонної ідеї та тим чином виборили собі немов монополі на ту справу серед католиків. Ось ті справи були мрією цілого життя митрополита. Це були ті ідеї, за які він готов був стати мучеником.

Митрополит у московській тюрмі.

Ось той ідеалізм митрополита може й приспівив події з 1914 року, коли царські полчища залили Галичину. Митрополит немов шукає мучеництва. Вже по кількох днях виголошує в Успенській Церкві у Львові потрясаючу проповідь, в якій визнає вірних твердо триматися своєї віри та свого народу, бо приходять часи тяжкої проби. Кілька днів потім вийняв митрополита та вивозять у Курськ, потім у Суздаль, а згодом на постійно у ярославську монастирську тюрму біля Суздаля під опіку та нагляд малороса архієпископа Володимира над Клязюмою Олексія.

Та ідучи на заслання митрополит Андрій, думає про свої мрії. Ще знавний ворог українства, волинський арх. Евлогій, не прибув до Галичини на пропаганду московського православ'я, як митрополит Андрій вже висвятив та його такий волинський єпархію двох українсько-католицьких владик: о. д-ра Юсифа Боцяна та о. д-ра Дмитра Яремка на Острів. Подорожна палиця митрополита стала жезлом владичини першого владика, поставленого потаємно в єпископи в Києві.

Царський Вязень у вільній Києві.

Після революції та відзискання волі митрополит іде у Київ; ціль його була увійти в контакт з українським урядом та оглянутися у можливостях уніонної праці. Прийняття митрополита було ріжне. Національно-самостійницькі кола, які не були при владі, прийняли його прихильно, дехто навіть з ентузіазмом; горячіші прямо жадали проголошення митрополита Андрія київським митрополитом, та тим чином справу української духовності різко пхнули у виразно антимосковське русло.

Натомісь провідні люди соціалістичного та есерівського покроя, що були при владі, прийняли царського страдальця холодно. Та це не спинило митрополита Андрія приступити до організації українського католицтва на вільній Україні. Протягом кількох місяців повстають українсько-католицькі парохії по більших містах України — в Києві, Одесі, Катеринославі, Кам'янці, Полтаві та інших, в Києві навіть здвигнено церкву, а наприклад, одеська парохія вже по році нараховувала 4,000 вірних. Заходи митрополита там попирали знані самостійники д-р Липа та д-р Луценко.

На петроградському синоді проводить український митрополит.

У Петрограді організує митрополит російську Церкву східного обряду на скликанім петроградському синоді при кінці травня 1917 р., на яким екзархом російсько-католицької Церкви став вихованок митрополита о. Леонід Фіодоров.

Пляни митрополита заломили большевики та Польща.

Широко задуману уніонну працю митрополита Андрія перепинив прихід большевиків до влади на Україні та Московщині, а Польщі на західно-українських землях. Екзарх Фіодоров повних 20 літ переходив від тюрми до тюрми аж згинув 1938 року. Таке саме життя вів київський парох о. Шепанюк, якого доля від кількох літ цілковито невідома.

Не краще від большевиків поставились польська адміністрація та більшість латинського духовенства до праці митрополита на православних українських землях під Польщею. Українським священникам з Галичини заборонено всяку працю на тих просторах. Єпископа луцького Боцяна до його єпископського осідку Луцька не впустили, а вкінці довели до скасування того єпископства. Митрополит Андрій оглядав з болем руїну праці свого життя і з тої причини терпів багато.

Треба було чути його промову над домовиною пок. владики Боцяна. Мов зранений лев виливав митрополит весь свій біль, що нагромадився на дні його серця. „Нас українців — говорив він — не допускають до наших братів. Нам не вільно пригорнути їх до серця нашої Матері Церкви. Чужинець хоче робити експерименти над їх душами, а ми маємо дивитися на витягнені руки братів наших, що кличуть: прийміть нас до себе!”

(Кінець буде).

ВТРАТИ В КОРАБЛЯХ МАЛІНЮТ

Минулого тижня Британія втратила тільки 41,476 тон у своїх кораблях, себто далеко менше ніж це є в її рахунку. Досі тратила вона пересічно тижнево коло 63,000 тон.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

— Гулятимеш на весіллі, сказав я Прокопові, — думав осавула, — а чи так воно стане?... Чи не вихопишся ти, Денисе, поперед батька в пекло?... Скажеш, голубе, гоц, як перескочиш, а щез лишилася найвища перетика. Чи перескочиш її?...

Мав на думці Орісю й здохнуть її згоди на шлюб. У материній згоді не сумнівався, але щодо Орісі, то не зовсім певний був. Мати потурала дочці, поки вони жили в своїй хаті, в спокою, в достатках. Тепер же не дуже потуратиме їй поїдом істиме, щоб не засиджувався й швидко віддалася. Розрахунок був певний. Ще досить молодий, Крига добре знав людську просту, не панську душу. Виріс на селі, а каїньські міщани, особливо на передмістях мало чим ріжняться від простих посполитих, хіба що зодяганням та ошатніші. Алеж Оріся...

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

3 ДНІЯ

ПІДКРЕСЛЮВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.

Старий римський закон вимагав, щоб дитина „окричала стіни“, заки її призначено за нову, окрему людську істоту. Цим криком дитина давала доказ життя, доказ окремої індивідуальної волі.

Кожна людина старається якоюсь підкреслити свою персональність. Один чоловік осягає це працею і здібностями, інший лиш пустословним підкреслюванням свого „я“. Та один і другий спосіб фактично має на цілі якоюсь вивести людину понад інших і задемонструвати в якій небудь спосіб її духову окремішність. Це стихійне бажання підкреслити свою особистість можна вразно завважити серед патологічних типів, які серед добре підмелених людей, які в папачиний спосіб підносять до гори палець і гордо про себе говорять: „Я, я...“ і т. д. Все це спроби відгородитись від дрімучого всесвіту і зазначити в ньому своє індивідуальне, особисте місце.

ОСОБИСТІСТЬ ДІТЕЙ.

Підкреслювання особистості виразно видно також у дітей. Як тільки в дитині проявляються проблемні індивідуальні думання, вона зараз зачинає демонструвати свою волю. Вона одного хоче, другого ні. Підкреслення особистості в дитині звичайно починається від заперечування чогось. Описав від осягування чогось, що заборонено старшими.

Старші мусять дуже обережно поступати з дитиною, щоб не рідзавити її особистості, а водночас не виховати нерозвинутої дитини, яка думає, що все їй належить і вистарчить чогось зажадати, щоб воно було зроблене. Цю середню лінію заховують тільки тактовні родичі. Найчастіше родичі роблять одну або другу помилку: розпускають дітей і не вчать їх замолоду дисципліни, або занадто твердо, деспотичною дисципліною ламають, роздають їх персональності. Другу помилку поповнюють звичайно ті люди, яким замолоду їхні родичі роздавали, або покрутили їхню персональність. Такі родичі немов із підсвідомою люттю звертаються до дітей і кажуть: „Покрутили нас замолоду, покрутимо ми вас“.

РОЗДАВЛЕНІ ЛЮДИ.

Дитина з роздавленою персональністю описує дїстає такі духові обтяження, що не раз важко їй пробиватись крізь життя. Тимбільше вибіватись на якусь становище. Коли чоловік замолоду не навчився сам робити рішення, важко йому буде зробити яке небудь рішення, коли вистарчить йому важко буде перемогти, навіть коли щось передумає до найбільших по-

добиць і буде цілковито переконаний, що прийшов до правильного висновку. З тим висновком він буде носитись і не поспробує його приміняти в житті, аж доки хтось не дасть йому знак: „Іди“.

Чуже ділання ділає немов натиск на його внутрішній волевільний мотор. Він відразу починає ділати. Але без того чужого натиску думка стократно буде пересуватись через його голову, стократно він закінчатиме, що має рацію і стократно оглядатиметься за чимсь, чи кимсь, щоб рушив його з місця.

З таким духовим обтяженням чоловік не може стати на вищім завідуючим становищі. Він може набути чимало знання. Але те знання не може поправити його характер. Бувають високо вчені люди, які без рішення жінки не зроблять ні одного кроку. Хоч жінчин розум можливо й не дорівнює їхньому.

БРАК ДИСЦИПЛІНИ.

З другого боку є люди, які цілком не знають дисципліни. Їх тоді не обходить час. Та кож дразнить їх чужий приказ чи поручення. Але, що життя без дисципліни не обійдеться, вони остаточно дисципліни такі підчиняються. Зате роблять вони це неродо, з примусу і та дисципліна завдає їм цілий час великі внутрішні терпіння.

Потуряючи у всім дітям, ми ще тим не пасаємо їх особистості. Діти, яких дають родичі, можуть вирости з покрученими особистостями. Діти, яким родичі цілком потуряють, можуть вирости без ніяких особистостей. Приписаної рецепти на особистість на світі нема. Це треба самому вивчити. До випадку особистості можна дуже добре приложити думку св. Августина: Люди зрозуміють лиш те, що вже передтим було вложено в їх серце.

Вартість власного життя відкриваємо тоді, коли приносимо його в жертву іншим.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЬО ЙОРК, Н. Я. Річні збори Бр. св. Арх. Михайла, від. 209, відбуваються в суботу, 28. грудня, в годині 8. вечором, в галі 406 1ст. 7. вул., де все. На ті збори проситься всіх прибути. Буде вибиратись уряд на рік 1941, а котрою буде давати справоздання за всіх доходів і розходів з цього року. Також інші важкі справи будуть до погодження. — Павло Зятюк, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Річний мітинг Бр. св. Арх. Михайла, від. 209, відбувається в вівторок, 31. грудня, перел Новим Роком, в годині 7. вечором, в галі церковній. Проситься членів і членниць прибути на означений час, щоб кожний міг почути шіорічне справоздання. Буде вибір уряду на рік 1941. — Іван Луканевич, пр.; Стефан Ярошак, кас.; Йосиф Гінда, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Річні збори Тов. Зоря, від. 69, відбуваються в суботу, 28. грудня, в год. 7:30 вечір, в Карпатах Галі, 217 1ст. 6. вул. Буде справоздання урядників і вибір уряду на 1941. рік. Присутність кожного члена є конечна. — М. Ликтей, секр.

РОМАН ПРИДАТКЕВИЧ

(3 нагоди концерту 29-го грудня в Town Hall в Нью Йорку).

Роман Придаткевич, добре відомий українській публіці в Америці, а зокрема в Нью Йорку. У своїх численних виступах він дав себе пізнати як наш найкращий скрипак-віртуоз, якого гра на скрипці, блискуча техніка й глибоке чуття все здобували рясні оплески слухачів. Та це й не диво, коли приглянутись ближче до цих поезійних студій, які має Роман Придаткевич, та до цілої його дотеперішньої діяльності. Учився він музики спершу у Львові, потім у Відні та Берліні, в таких відомих мистців як Свертка, Шевчик, Маркс, Гарцер та ін. Та приїхавши до Америки, він далі продовжував свої студії, в найкращих музичних школах, а саме в Curtis Institute у Філадельфії та в Juilliard School у Нью Йорку, та на протязі семи літ працював з славним Paolo Falco. Свою концертну діяльність Придаткевич розпочав ще в Європі, спершу в Старому Краю, де він скоро вивисся на першодове місце поміж усіми українськими скрипаками, потім на Великій Україні, де побіж концертних виступів, він ще й завідував Музичним Відділом при Інституті Нар. Освіти в Одесі та жив в Драматичнім Інституті ім. Тобілевича. Також в Америці Роман Придаткевич найшов час займатись, побіж концертних виступів, ще й виховавчою та громадською роботою у своїй професії. І так напр. зорганізував він у Нью Йорку (спільно з М. Гайворонським) Українську Музичну Консерваторію, яка на протязі п'яти літ

існування видала поважне число молодих українських професійних музик. Далі був він організатором „Українського Тріо“, яке здобуло собі чимале признание серед американських колегій, університетів та клубів.

Неменше признание як скрипак - віртуоз, здобув Роман Придаткевич теж як композитор. Доказом цього було двократне виконання його „Суги для малої оркестри“ в Рочестер, під диригуванням відомого д-ра Говарда Гансона, та оркестрою в Дітройт, під диригуванням Волтера Пула. У Рочестер твір Придаткевича для скрипки й фортепіану, які композитор часто виконує в своїх концертах, здобуло широку популярність.

Роман Придаткевич виступить у Нью Йорку в неділю, 29. грудня у концерті в честь Митрополита Шептицького з нагоди Його 75-ліття. У цьому концерті наш скрипак виконає „концерт“ Чайковського, твір, який все захоплює слухачів. Тому ніхто з любителів музики не повинен оминути цієї нагоди, щоб почути цей чудовий твір у виконанні нашого найкращого скрипака-композитора Романа Придаткевича.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ОЗВІРІННЯ БОЛЬШЕВИКІВ.

Підписаному доручили лист, котрий прийшов з країни сліз та горя, себто з большевицького „раю“. Лист писаний першого жовтня ц. р. з Рогатинщини.

Що важніше подаю для читачів „Свободи“ і висилаю лист до перевірки редакції:

„Ваш лист ми отримали і довідалися про Ваше здоров'я і поведіння. Може і Ви нарікаєте на своє життя, але як ми були б щасливі...“

Тут автор, мабуть мав на гадці, що були б щасливі, як би могли нарікати на своє життя так, як ми тут в Америці. Бо він знає, що тут безробітний ліпше живе, як там господар на кількох моргах поля.

Далі лист звучить:

„А тепер опишу Вам наше життя в тій радісній цвітучій і могутній державі. Ми не знаємо як довго тут ще будемо на місці. Не думайте, що ми маємо тут життя. Так нас тиснуть, що як так далі буде, то всі дідами будемо. Податки такі понаклали — від коня 50 рублів, від корови 60 руб-

лів і т. д. Я мав дві корови, то продав одну за 300 рублів і заплатив податок, але не цілий, бо усе знаходиться ще якісь позички і то примусові.“

От нині неділя і кожний має змолотити і продати ім (то є большевикам) корець пшениці, за що платять 9 рублів. То за тих 9 рублів можна купити три папки папірців, або пачку тютюну. Але і цього тяжко дістати. За жито платять 6 рублів, а як хочє купити пшеницю приватно, то треба дати 150 рублів.

Чоботи коштують від 200 до 500 рублів, але їх ніхто не дістане, бо нема грошей“.

Далі пишеться, в листі, що би ніхто не вірив в большевицькі газети, бо вони все брешуть, і та їх брехня по цілім світі ходить.

В селі є кооператива і в ній продають нафту, сіль і сірники, а більше нічого нема. Відколи та большевицька держава, пишуть далі, то всього три метри матерії купили, і то треба було чекати від вечора до рана, та усім не стало. А подивитись на той нещасний нарід, як ходять латка на латці, і вже латок не стає. А приїде зима, то нарід буде гинути з голоду і зима, бо дров не можна купити, бо все забирають до Росії.

„Якби ми зійшлись, то за кілька днів не розповіли б про свою свободу, як нам добре. Такого дня нема, щоби не плакали. А приїде п'ятниця, на суботу вночі, то люди не сплять, бо большевики тоді забирають і вивозять. Люди ховались по лоні, а тепер йде зима, то не виховемося.“

„Не слухайте їх газет, бо вони брешуть на кожнім кроці, кажуть, що їх ніхто не переможе. Але одну бомбу кинути між них, то би всі втікали.“

„Минулого тижня було чути стріли кілька днів, та втихло, але так чекаємо з дня на день, щоби вже зачалось, бо

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Листопадове Свято.

Кожна свідома громада старається щороку влаштувати Листопадове Свято, та звеличати тих українських героїв, які боролись за свободу свого народу. Також наша бостонська громада, зокрема ті організації, що гуртувались біля церкви, спільними зусиллями влаштували цього року Листопадове Свято. В неділю, 1. грудня ц. р., в церкві, при символічній могилі, прикрашеній березовим хрестом, відправлено панахиду. Сторожами коло могили були члени ОДВУ, які доложили чимало старань, щоб свято випало найкраще. О. В. Касків виголосив в церкві патріотичну проповідь, в якій зясував листопадовий зрив і боротьбу за свою державу. Збірка в церкві принесла \$60.

По полудні відбувся святочний концерт. Свідомі українці зійшлись на концерт, щоб звеличати історичну подію українського народу, коли то він по довгий неволі пірвався до боротьби і проголосив свою державу. На концерті співав церковний хор під орудою свого пароха о. В. Каскова, що не пожалів труду, щоб вивчити хор якнайкраще. Хор складався у великій більшості з самої молоді. Майже половину програми виконала шкільна молодь місцевої рідної школи, яку також провадить о. В. Касків. Діти виголосили деклямації і співали гарно, немов соловейки, викликаючи в очах родичів зворушливі слези.

Вступне слово сказав о. Касків, та просив привітних

нам все одно хоч би і погинули.

Всього описати не годен, що тут діється. Вже є податки від курей, качок. А на наше село наложили 42 тисячі податку. То є чисті азяті, котрі є гірші від татарів.

„Як ще будемо дома, то може ще коли напишу, бо несподіваємось тут бути, тільки там, де наших забирають, де нарід гине з голоду. Не розходиться про нас, але про діти, бо пропали би раз на все“.

Це є тільки виїмки з листа, котрий як читати, то серце рветься з болу. Для чого таке знущання над нашим народом? Це є систематичне винищування українського народу, хочуть нас знищити фізично і запанувати на наших землях. Може ці вісти усунуть полуду з очей тих, що засліплені яничарами з У. Ш. В., вони стануть на правдивий шлях до боротьби за вільну і незалежну Україну.

Г. Підскальний,

Оліен, Н. Я.

повстанням з місць вишанувати поляглих за волю України українських героїв. Бесідник закликав до праці і віри в остаточної перемоги українського народу, та взивав молитись до Бога, щоб поміг українському народові в його боротьбі.

Святочну промову виголосив Н. Давискиба. На початку бесідник згадав, що наш нарід цілі віки вів боротьбу з москвинами та поляками і хоч не раз був поконаний, то ніколи не резигнував з права на вільне незалежне життя. В історії були радісні хвили для українського народу, а також були сумні. Та без огляду на те, які сумні хвили не були б не треба падати духом, а треба далі боротись, в згоді і спільними силами, до повної перемоги.

Кінцеве слово виголосив го-

лова церковної громади Петро Боднар і подякував всім виконавцям програми за щире працю для громади і щодого народу. Накінсць всі відспівали „Ше не вмерла Україна“.

Жертви поклали на \$1: М. Стінська, Е. Боднар, Е. Матейко, П. Мороз, С. Кучер, П. Начас, В. Митован, С. Юраш, А. Гриняк, О. Школяр, Г. Зварич, П. Боднар, І. Берестецький, В. Хомин, П. Сліп, М. Гошуляк, Д. Кузь, Н. Давискиба, Т. Хархут, А. Івашко, О. Войтків, О. Шукла, І. Сліп, П. Ульчак, Д. Бортник, П. Попович, о. В. Касків, М. Майда-ний, П. Бербецький, Е. Мусіловська, Варварка Нічай, К. Когут, О. Антима Вайтків, Д. Пашак, Анна Руда, С. Музика, С. Бойко, Г. Костецький, по 50 ц.: О. Попович, Г. Крик-ливець, І. Купчик, М. Лашкевич, Н. Довганчук, А. Палаша, А. Попович, С. Шафранська, О. Сікорі, І. Томаш, О. Яворський, І. Бучак (мол.), К. Білак, Марія Бонс, К. Полішук, К. Гринюк, С. Козак, Е. Кутна, Ю. Чопик, М. Хомин, К. Телішні, К. Борт-ник, А. Шафранська, М. Шлак, А. Переходюк, П. Кучер, А. Горничковська; дрібними \$1.85; разом збірка принесла \$53.85. Збірники: П. Мороз, Г. Костецький, С. Кучер. Всім жерт-водавцям щира подяка. Н. Давискиба.

лиш 5 днів остається

до висилки Вашого Різдвяного поздоровлення

до поміщення в „Свободі“

Вишліть негайно. Скорше прийде, краще буде вироблене.

ОСТАННІЙ ДЕНЬ 31. ГРУДНЯ

ПОЗІР! — УКРАЇНКИ І УКРАЇНЦІ З ФІЛАДЕЛЬФІ, ЧЕСТЕР, ВІЛЬМІНГТОН, БРІДЖПОРТ, ФІНКСВІЛ І ПАТСТАВІ!

В НЕДІЛЮ, 29. ГРУДНЯ (DECEMBER 29, 1940)

в 8. річницю героїчної смерті

ДАНИЛИШИНА І БІЛАСА

відбудеться

ТРАДИЦІЙНЕ СВЯТО ГЕРОІВ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ,

849 Норт Френклін ул., Філадельфія, Па.

Початок години 7. вечором.

Ті, що шанують пам'ять своїх найкращих синів і донук, шанують себе. Прикодіть на Свято Героїв, що складається з історичної драми „Ой Морозе, Морозенку“ в 3 діях, виступу Козацького Хору під провідом Степана Савчука й Святочної Промови, яку виголосить професор університету, д-р Неприцький-Грановський. Святом заряджує місцевий Відаді ОДВУ.

УВАГА! ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

НОВО-РІЧНА ЗАБАВА

відбудеться

В У. Н. ДОМІ, 4655 МАРТІН УЛ.,

ДНЯ 31. ГРУДНЯ 1940. Р. від год. 9. вечором до РАНА,

1. СІЧНЯ 1941. Р.

ЗАХОДОМ ВДІЛУ У. Н. СОЮЗУ „МАЗЕПА“ І У.З.Х. ОДВУ.

Просимо всіх українських громадян прибути на цю забаву, де спільно стрінемо Новий Рік при веселій забаві. Вступ тільки 50 ц.

Хтоб хотів замовити для своєї родини стіл, просимо кликати на телефон: VI. 2-9688.

УВАГА! КОГУС, Н. Я., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДОМ МІСЦЕВОЇ УКР. КАТОЛ. ПАРОХІЇ, БРАЦТВ, СЕСТРИЦТВ, ТОВАРИСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 29. ГРУДНЯ (DECEMBER 29, 1940)

В ГОД. 6. Р. М. У ГАЛІ УКР. ПАРКУ

КОНЦЕРТ

В ЧЕСТЬ КНЯЗЯ НАШОЇ ЦЕРКВИ МИТРОПОЛИТА

А. ШЕПТИЦЬКОГО

ПАТРІОТА І ПРОВІДНИКА НА ПОЛІ РЕЛІГ. І НАРОДНІМ,

ДЛЯ ЗВЕЛИЧАННЯ ЙОГО 75-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ.

Програма свята добра. Святочний реферат виголосить Всех. о. А. Борса, парох з Гудсон, Н. Я.

Комітет.

Заходами Української Католицької Дієцезії

29. ГРУДНЯ 1940.

8. ГОДИНА

ВВЕЧІР.

НЬО ЙОРК, TOWN HALL
(113 WEST 43 ST.)

75-ліття Митрополита ШЕПТИЦЬКОГО

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

ЗЛУЧЕНІ ХОРИ СІМОХ ПАРОХІЙ — 300 СПІВАКІВ

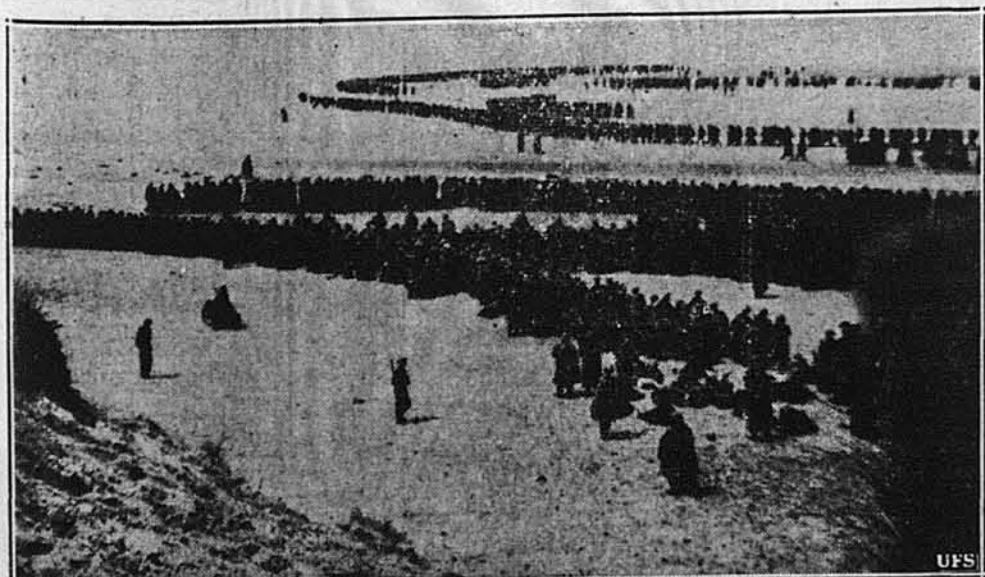
диригент: ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ

МАРІЯ СОКІЛ — АНТІН РУДНИЦЬКИЙ — РОМАН ПРИДАТКЕВИЧ

Промови: Д-Р ЛУКА МИШУГА І ПОСОЛ СТЕПАН ЯРЕМА.

БІЛЕТІ ПРОДАЄ КАСА (BOX OFFICE) у TOWN HALL, 113 WEST 43rd ST., NEW YORK CITY.

Тави Гол знаходиться між Broadway і Sixth Ave. Їхати котримнебудь „субвейом“ і висісти на 42. вулиці.

ПАМ'ЯТНИЙ ДЕНЬ.—Одною з найважливіших подій 1940. року була втеча англійських військ з Франції на кораблі, що їх перевезли до Англії. Було це в дні 30. травня—3. червня. Світлина представляє сцену коло порту Дункерк.

ФУТРА

Михайла Туранського

Announcing our

JANUARY SALE

COATS FORMERLY FROM \$150 TO \$395
NOW REDUCED

7 Raccoon Coats	\$100
1 Raccoon Coat—Hollander Fisher Blended	"
3 Skunk Coats	"
12 Northern Muskrat—Belly Sable Blended Coats	"
1 Natural Red Fox 36" Coat	"
7 Hudson Seal Coats	\$150
3 Northern Muskrat Back Sable Blended Coats	"
2 Black Persian Lamb Coats	"
5 Black Persian Lamb Coats	\$200
3 Black Persian Lamb Coats	\$250
6 Black Persian Lamb Coats	\$300

JACKETS FORMERLY FROM \$59.50 TO \$125
NOW REDUCED

1 Silver Fox Jacket	\$75.00
1 Skunk Jacket	"
1 Hudson Seal Jacket	"
3 Red Cross Dyed Red Fox Jackets	\$39.50
2 Red Fox Jackets	"
2 White Lapin Jackets	\$25.00

ALL GOOD VALUES—MADE OF FRESH FELTS
AND NEW STYLES

Come in and convince yourself of our values at this sale.

MICHAEL TURANSKY

BETWEEN 350 Seventh Ave., Lackawanna
29 & 30 STS. NEW YORK, N. Y. 4-0973
FROM 9 TO 6 THURSDAY TILL 8 P.M. SAT. TILL 5 P.M.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВЕСТБУРИ, Н. П. Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267, відбулися в суботу, 28 грудня, в год. 8. Вечором, в домі Івана АгRESTA. Кожен член обов'язаний явитися на цих зборах і вислухати справоздання уряду за цілий рік. Не явившись член ірідлягає карі, призначені статуту. — К. Дідух, секр.

ГРЕЙТ-МЕДОВС, Н. ДЖ. Річні збори Тов. ім. Любова, від. 143, відбулися в суботу, 29 грудня, в год. 1. пообіді, на Українській Салі. Просимо всіх членів і членів прийти на збори, бо на цих зборах буде знаватися звіт з цілого року, а також треба буде вибрати урядників на 1941 рік. Просимо всіх людей, котрі мешкають близько Грейт-Медовс, а ще в нашій Союзі не стоять, прийти до нас, а ще нас записиємо до найбільшої української організації, Українського Народного Союзу. — Григорій Ковальчук, пред.; Йосиф Ковалик, секр.; Павло Липиць, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Річні збори Тов. ім. Вільні Козаки, від. 116, відбулися в суботу, 29 грудня, в год. 1. пообіді, в українській галі, 18 Вудланд стр. Обов'язком кожного члена і членкині явитися на цих зборах. Буде справоздання уряду за рік 1940. і вибір уряду на 1941. Контрольна комісія має явитися в суботу, 28 грудня, в 7. годині вечір, в домі секретаря, 331 2-й стр. Член повинні запитати свій дог. Родичі, приправдайте свої діти і вийшіть до Батька-Союзу. Цей будинок нашої організації. Не дегаржимо в цю пору, де всяка дрянь гуляє на нашій рідній землі. — М. Скурняк, пред.; П. Паславський, секр.; Павло Стадник, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. Річні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбулися в суботу, 28 грудня, в 7. год. вечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фаїт уа. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде річне справоздання і вибір урядників на 1941. рік. — А. Вусько, секр.

A WORLD OF FOOD
by MARJORIE THORP

BUILD THAT RIGHT!
THIRTY POUNDS OF POTATO RELEASE!

FLORIDA ORANGES and GRAPEFRUIT HELP THE BODY ASSIMILATE MORE CALCIUM FROM OTHER FOODS THAN OTHERWISE WOULD BE ASSORBED

NOW YOU CAN BUY REALLY HARD CIDER!

THEIR BEST FRIENDS WOULDN'T BUT THEIR EMPEROR DID!

CIDER IS NOW FROZEN SOLID AND SOLD IN HALF-GALLON PIECES. IT CAN BE SHIPPED EASILY IN THIS WAY PACKAGED IN WAX PAPER.

WE WILL PAY \$5.00 FOR EACH STRANGE FOOD FACT SUBMITTED AND USED. ADDRESS: A WORLD OF FOOD, 239 WEST 39 STREET, NEW YORK, N. Y.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД
І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЛЕЙТРОБ, ПА.

Організаційні збори.

Дня 15. грудня ц. р. відбувся у нас організаційні збори заходами 61 відділу У. Н. Союзу, його секретаря А. Скубяка та організатора Теодора Корольовта, дякуючи при укр. гр. кат. церкви в Лейтроб.

За останніх трьох літ я завважив, слідуючи в Свободі, що там де показється союзний організатор, там відроджується союзний організаційний рух і членство У. Н. Союзу зростає. Також повстають нові молодечі відділи. Роздумуючи над тим і бажаючи оживити наш місцевий союзний рух я запросив організатора У. Н. Союзу, п. В. Загаєвича, на збори. Спонукало мене до цього ще й те,

що одна родина, якої шість членів належать до нашого відділу, внаслідок фінансових неможливостей хотіла відступити від відділу. При допомозі організатора В. Загаєвича вдалося нам не лиш задержати цю родину при відділі, але зорганізовано нових 36 членів, головню зпоміж молоді.

Рух розпочався гарний при нашій громаді і ми раді, що наші провідні союзовці і піоніри брали участь на цих зборах перший раз за цілих 25 літ існування цього відділу. Зборами, що відбулись на церковній галі, проводив секретар відділу 61. Присутні на зборах давали ріжні запити, а також запитували, чому скорше не розпочато подібного організаційного руху. На всі запити організатор В. Загаєвич давав докладні і вдовольняючі відповіді. Даліше забрав слово Теодор Корольовта і зазначив, що ліпше пізніше, ніж ніколи. Коли всі під-

мо разом до організаційної праці, то ще й тепер зможемо чимало зробити для Союзової ідеї. Далі забрав голос секретар від. 61 і сказав, що наша громада має 150 родин і коли буде в нас запал і добра воля, ми підемо слідами інших громад, як слід зорганізуємося, збудуємо свій Народний Дім, в якому знайде приміщення наша молодь, що перебере колись нашу громадську роботу. Ми не можемо з заложеними руками чекати, аж нам хтось це зробить. Мусимо самі братись до роботи.

Антін Скубяк,
секр. 61 від. У. Н. Союзу.УКРАЇНСЬКІ СТИНІ
КАЛЕНДАРІ
на
1941
РІК

- у гарних кольорах
- Календаріом друковане українською мовою
- Свята означені чинним червоним друком

25 центів один. 25
5 за \$1.00

Гуртові ціни подаємо на більшій замовлення.

Належність треба посилати разом із замовленням.

На С. О. Д. не висилається.

- Президент Рузвельт
- Тарас Шевченко з Бандурою (новий образ)
- Мисс Україна з прапором
- Молода Українка
- Гуцул на пологині
- Наталка Полтавка
- Маруся з Івасем молодиком
- Сини Мої, Гайдамаки
- Засвістали Козаченьки
- Ангел Хорошитель на дітях на мості
- Ангел хоронить дітей перед поїздом
- Ангел хронить дітей в явній
- Ангел над дитиною в колісці
- Фарма: діти й качки
- Маленька дівчина з психіками в городі
- Фарма: жінка, діти збирають яблоска
- Краєвид: гори, город, хата, озеро
- Краєвид: хата і гарний город
- Христос на Оливній горі
- Роздество Твоє, Христе Боже наш
- Слава во вішних Богу
- Христос, Добрий Пастир
- Воскресення Ісуса Христа
- Пресв. Серце Ісуса Христа
- Пресв. Серце Преч. Діви Марії
- Папа Римський
- Матір Божа і св. Тереса
- Свята Родина

Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J.

РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК

МИСТЕЦЬКИЙ — ПРИНАДНИЙ — УКРАЇНСЬКИЙ
І НЕ ДОРОГИЙУКРАЇНСЬКІ ПУДЕРНИЦІ
(COMPARACTS)

В ТРЬОХ КРАСКАХ: БІЛИЙ, ЧОРНИЙ І ВІШНІВІЙ.

Справджені з Франції перед самою війною. З українським гербом, виготовленим одним з найкращих українських мистців в Парижі. Чудова пам'ятка, не тільки до вжитку, але для прикраси, для переходу, щоб показати чужим. Чудовий різдвяний дарунок дівчині, сестрі, мамі, приятельці й т. п., який вишлемо в різдвянім опакованню Вам самим чи з Вашою картою тій особі, для якої замовите цей різдвяний дарунок.

СПЕЦІАЛЬНА ОФЕРТА ТІЛЬКИ НА РІЗДВО ЦІНА \$1.50

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA"

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ РЕСТАВРАНТ (SEA FOOD PLACE), в густо населеній околиці, близько Бронкс Муніципал Корт. Бизнес добре вироблений. Голоситись: 3201 — 3rd AVE., near 162 ST., BRONX, N. Y.

НАЗВУ КОРАБЛЯ І ЧАС ЙОГО ПРИБУТТЯ до Америки, починаючи від 1890. до 1930. року, може дістати кожний, що напише до:

T. R. KRZYZANOWSKI,
1104 Marion Street, Camden, N. J.ПОПРОБУЙТЕ
ЧИСТІ ПРИРОДНІ ЛІКИ
ЕВРОПЕЙСЬКІ ЧАЙ:

1. ГРУДНИЙ ЧАЙ—для тих, що терплять на кашель і продуктиві подражнення анастолюк простуди.

Ціна \$1 за пакет.

2. ШЛУНКОВИЙ ЧАЙ—для тих, що терплять на шлунок і кишкові недомогання: газ і згагу, спричинену надміром квасу в шлуноку й часом затвердження.

Ціна \$1 за пакет.

3. ДЮРЕТИЧНИЙ ЧАЙ—для тих, що терплять від запору сечі, принагідного подражнення міхура й сечового проводу, та боля крижів від простуди.

Ціна \$1.75 за пакет.

Посилайте свої замовлення до:

Mrs. GRETA LESKOVAR,
507 E. 73 St., New York, N. Y.Даром пробка
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небезпечна нагода для всіх, що терплять на недомогання шлуночка й випробували коштовні ліки й зела, а не найшли полегші. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Мілертона, котрих не запарюється ні вариться, а споживається в натуральній формі. По вжитті пробки переконається, як скучно діють в недомоганнях таких, як квас шлуночка, газ, нестерпність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомогання, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконалися, пишіть по пробку.

Спеціальна Оферта
по знижених цінах.

1 Package Miller-ton	.75
2 " "	1.25
3 " "	1.75
6 " "	3.00

Питайте за зйлами Мілертон у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U,
P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.

Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важливі лише при замовленні просто з головного офісу.

ІВАН ФИЛИПЧАК
БУДІВНИЧИЙ
ДЕРЖАВИ

Проф. Іван Филипчак, відомий український історичний повість, дає нам у цій повісті образ члсв і постаті перемиського князя Володимирна, як будівничого української держави, що злучила всю Галичину.

Читач пізнає наше давнє життя, нашу бувальщину, життя й звичай наших предків у 12 столітті.

Мнохоходом автор навчає, як працювати, служити й любити свою батьщину.

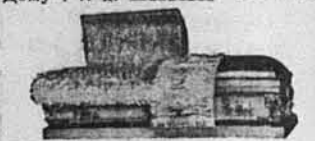
ЦІНА 70 ЦЕНТІВ.
"Svoboda"
81-83 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

СТАВІЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛАДЕЛЬФІО
І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цією препаруною, двома автом. каретам, бальсмуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з вишком однією й належностей за церквою відправу й цимитар.

S. KANAI KAIN

433 State St., Perth Amboy, N. J.

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Обслуга шпирі і месни.

Main Office:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

Branch Office (Філія):

969 SOUTH BROAD ST.,

TRENTON, N. J.

Phone: Trenton 8588

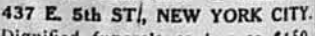
ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребамі по ціні так

низькій як \$150

Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ

В БРОНКС, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE,

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel.: Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

Історичне оповідання

про цікаві шляхетські й ку-

пешські інтриги з часів, коли

історична Польща правила У-

країною, в тій правдиво на-

бідкалі на нїї на грабід.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.

"SVOBODA"

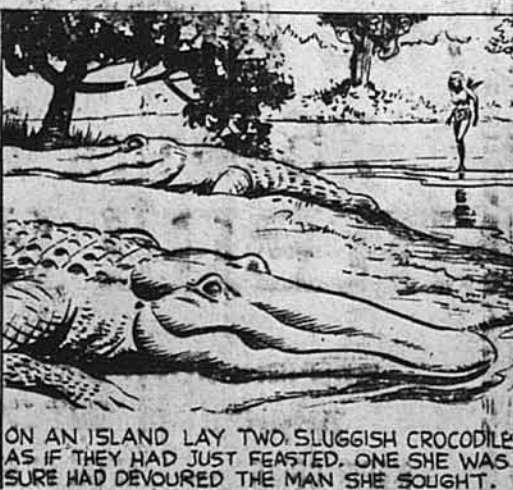
81-83 GRAND STREET,

P. O. BOX 346

JERSEY CITY, N. J.

THE TRAIL ENDED.
THE GIRL FOUND
NO BACK-TRACKS.
OBVIOUSLY PURSUER
AND QUARRY HAD
PLUNGED INTO
THE RIVER!

ON AN ISLAND LAY TWO SLUGGISH CROCODILES
AS IF THEY HAD JUST FEASTED. ONE SHE WAS
SURE HAD DEVoured THE MAN SHE SOUGHT.

HER THROAT TIGHTENED, HAVING
NEVER EXPERIENCED THIS SIGN
OF GRIEF, SHE BELIEVED THE
GHOST OF THE STRANGER
WAS CLUTCHING AT HER!

SHE FLED. AND
UNACUSTOMED
TEARS DIMMED
HER VISION TO
ENEMIES WHO
MIGHT BE LURK-
ING IN THE FOR-
EST.

ТАРЗАН, ч. 188. Кінець слів.

Вона побігла по слідах, аж доки слів не стало. Перед нею була ріка. Дівчина подумала, що певно о-ба вони, той, що біг і той, що втік-кав, скочили в ріку.

Недалеко на острові лежали два лі-ниві крокодили. Виглядали, начеб не-давно добре попоїли. Дівчина була пев-на, що це вони пожерли чоловіка, за яким вона шукала.

Перший раз в житті найшов на неї смуток. Вона не знала цього почуття передим і ду-мала, що це дух померлого найшов на неї.

Вона почала втікати, сама не знаючи куди. Сльози, про-які вона також передим не-знала, заливали їй очі і роби-ли необачною на небезпеки.